

รายงานการวิจัย

เรื่อง

ทัศนคติของนักศึกษาเภสัชศาสตร์
ต่อการเรียนนกระบวนวิชาบูรณาการบริบาลเภสัชกรรม

คณะผู้วิจัย

รศ.ชบาไพโร โพรสุยะ

รศ.ดร.อัญชลี เพิ่มสุวรรณ

ผศ.ดร.หทัยกาญจน์ เขาวนพูนผล

ผศ.ยงยุทธ เรือนทา

อ.ดร.ภริตา เวียนทอง

จัดทำงานวิจัยในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2552 โดยได้รับทุนสนับสนุนการทำวิจัย

เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ในปีงบประมาณ 2551

คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

บทคัดย่อ

วิชาบูรณาการบริหารเภสัชกรรม จัดเป็นกระบวนวิชาใหม่ ที่ได้รับการบรรจุในหลักสูตรเภสัชศาสตร์บัณฑิต เพื่อเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้มีส่วนร่วมทำงานในชุมชน ดังนั้นการศึกษาครั้งนี้จึงจัดทำขึ้นเพื่อวัดทัศนคติของนักศึกษาต่อการเรียนกระบวนวิชาบูรณาการบริหารเภสัชกรรม โดยทำการสำรวจความคิดเห็นของนักศึกษาชั้นปีที่ 5 (แผน 2) ที่ลงทะเบียนเรียนในกระบวนวิชานี้ ในภาคการศึกษาที่ 1/2551 ด้วยแบบสอบถามวัดทัศนคติที่สร้างขึ้น จำนวน 40 ข้อ ประกอบด้วยข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษา 8 ข้อ และทัศนคติ 32 ข้อ แบ่งเป็น 5 ด้านคือ เนื้อหาวิชา (7 ข้อ) การจัดการเรียนการสอน (7 ข้อ) อาจารย์ผู้สอนและผู้ประสานงานในพื้นที่ (4 ข้อ) ความพร้อมและการปรับตัวของนักศึกษา (5 ข้อ) ประโยชน์ที่ได้รับจากกระบวนวิชา (9 ข้อ) ใช้แบบเลือกตอบแบบ Likert 5 อันดับ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา t-test และ ANOVA

จากนักศึกษาทั้งหมด 83 รายที่ลงทะเบียน มีผู้ตอบแบบสอบถาม 81 ราย (ร้อยละ 97.6) พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีทัศนคติค่อนข้างดีต่อกระบวนวิชา จาก 5 ด้านของทัศนคติ ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากกระบวนวิชาเป็นด้านที่นักศึกษามีทัศนคติเชิงบวกดีมากที่สุด โดยมี 7 จาก 9 ข้อคำถามที่ได้คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 4.0 ขึ้นไป ที่เหลืออีก 2 ข้อ ได้คะแนนเฉลี่ยช่วง 3.0-3.9 ด้านที่นักศึกษามีทัศนคติเชิงบวกน้อยที่สุดคือ ด้านความพร้อมและการปรับตัวของนักศึกษา โดยมี 3 จาก 5 ข้อคำถาม มีคะแนนเฉลี่ยช่วง 3.0-3.9 อีก 2 ข้อ ได้คะแนนเฉลี่ยช่วง 2.0-2.9

จากผลการศึกษาที่ได้รับ คณาจารย์ผู้สอนในกระบวนวิชาได้นำมาใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้น ในการปรับปรุงการเรียนการสอนกระบวนวิชานี้ในปีการศึกษาต่อไป

Abstract

Pharmaceutical care class is a new subject which is included in the pharmacy curriculum. This subject provides an opportunity for students to take part in working in community level. Therefore, this study was conducted to evaluate students' attitude toward pharmaceutical care class. Students with pharmaceutical care specialty (Plan 2) who registered this class in the first semester of academic year 2008 were surveyed their attitude by questionnaires. They were composed of 2 sections (40 questions). First part was student general information (8 questions). Second part was attitude measurement which was divided into 5 domains: content (7 items), class management (7 items), teachers and contacting community personnel (4 items), student readiness and adjustment (5 items), and benefit received from class (9 items). Likert scale was used. Data were analyzed using descriptive statistics, t-test, and ANOVA.

From total 83 registered students, 81 returned the questionnaires (97.6%). It was found that most students had quite positive attitude toward overall subject. From 5 attitude domains, benefit received from class showed the highest positive attitude. Of nine questions, seven items had average score at least 4.0. Two remaining questions had average score 3.0-3.9. However, student readiness and adjustment was the least positive attitude. Of five questions, three items had average score 3.0-3.9 and the rest had 2.0-2.9 average score.

From the study finding, teacher team would be able to use it as basic information to improve class quality in the next academic year.

บทที่ 1

บทนำ

บทบาทของเภสัชกรในงานเภสัชกรรมระดับปฐมภูมิและชุมชน เป็นบทบาททั้งในเชิงรุกและเชิงรับ ทั้งในสถานบริการและในชุมชน โดยเป็นการให้บริการด้านเภสัชกรรมที่มีคุณลักษณะผสมผสาน เป็นองค์รวมและต่อเนื่องร่วมกับทีมสหสาขาวิชาชีพและชุมชน ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่สำคัญของบริการในระดับปฐมภูมิ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดการใช้ยาอย่างเหมาะสม โดยเน้นการดูแลผู้ป่วยอย่างต่อเนื่อง การส่งเสริมการดูแลสุขภาพตนเองของประชาชน โดยการผสมผสานภูมิปัญญาท้องถิ่นเช่น สมุนไพรในการดูแลสุขภาพ การคุ้มครองผู้บริโภคด้านยาและผลิตภัณฑ์สุขภาพเพื่อให้ประชาชนมีสุขภาพดีทั้งในระดับบุคคลและระดับชุมชน และเน้นการสนับสนุนการพึ่งตนเองของประชาชนอย่างสมดุล อีกทั้งยังป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาความสูญเปล่าทางเศรษฐกิจ ที่อาจเกิดจากการใช้ยาซึ่งส่งผลกระทบต่อค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพในภาพรวมระดับชาติได้

ดังนั้นเภสัชกรจึงมีบทบาทความรับผิดชอบ ร่วมกับทีมสหสาขาวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในชุมชน โดยการประยุกต์หลักการหรือแนวนโยบายดังกล่าวไปสู่การปฏิบัติให้เกิดผลเป็นรูปธรรมและเกิดประโยชน์ต่อประชาชนอย่างแท้จริง วิชาชีพเภสัชกรรม เป็นส่วนหนึ่งของระบบสุขภาพชุมชน มีบทบาทหน้าที่ร่วมกับทีมสหวิชาชีพและเครือข่ายสุขภาพชุมชนในการปฏิบัติงานภายใต้บริบทของแต่ละพื้นที่ เพื่อคุ้มครองผู้บริโภค ให้บริการด้านยา และส่งเสริมสนับสนุนการพึ่งตนเองของประชาชน ดังนั้นในหลักสูตรการเรียนการสอนนักศึกษาเภสัชศาสตร์ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีการบูรณาการที่มุ่งเน้นการฝึกฝนทักษะและเสริมสร้างประสบการณ์จริงจากการลงพื้นที่ด้วยตนเองของนักศึกษาเภสัชศาสตร์ เพื่อฝึกการบูรณาการความรู้ทางเภสัชศาสตร์ในการให้บริการแก่ผู้ป่วยและประชาชนในระดับปฐมภูมิ ทั้งนี้เพื่อสร้างทัศนคติที่ดีต่อการปฏิบัติงานในชุมชน สร้างทักษะการปฏิบัติงานวิชาชีพในชุมชน และเพิ่มพูนประสบการณ์ในการทำงานร่วมกับทีมสหสาขาวิชาชีพและเครือข่ายสุขภาพชุมชน

กระบวนการบูรณาการบริการเภสัชกรรม เป็นกระบวนการใหม่ที่บรรจุในหลักสูตรเภสัชศาสตร์บัณฑิต เป็นวิชาที่เสริมสร้างให้นักศึกษามีทัศนคติที่ดีต่อชุมชนและการทำงานชุมชน มีความรู้ และทักษะในการวิเคราะห์ ค้นหา วางแผน ป้องกัน และแก้ไขปัญหาที่เกิดจากการใช้ยาในชุมชน โดยการนำความรู้ทางบริการเภสัชกรรมทั้งในด้านเภสัชบำบัด เภสัชศาสตร์และระบาดวิทยาด้านยา การบริหารจัดการทางเภสัชกรรม นิติเภสัชกรรม เภสัชสาธารณสุข โดยการทำงานร่วมกับชุมชนและบุคลากรทางการแพทย์อื่นๆ โดยศึกษาจากการลงพื้นที่จริงเพื่อวิเคราะห์ปัญหาจากการใช้ยาและปัญหาสุขภาพอื่นๆ โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของจริยธรรมและจรรยาบรรณของ

วิชาชีพ โดยกระบวนวิชานี้ได้ทำการสอนครั้งแรกในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2551 ดังนั้นจึงมีจำเป็นในการประเมินกระบวนวิชานี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งทัศนคติของนักศึกษาที่ลงเรียนต่อการจัดการเรียนการสอนกระบวนวิชานี้ เนื่องจากเป็นเป้าหมายที่สำคัญของกระบวนวิชานี้ ทั้งนี้เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับคณาจารย์ผู้สอนในการนำไปปรับปรุงแผนการสอนและรูปแบบการจัดการเรียนการสอนให้มีความเหมาะสมและบรรลุวัตถุประสงค์ของกระบวนวิชาและการผลิตเภสัชศาสตรบัณฑิตที่ดีต่อไป

วัตถุประสงค์

เพื่อประเมินทัศนคติและความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการเรียนกระบวนวิชาบูรณาการ
บริหารเภสัชกรรม

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

คณาจารย์ผู้สอนสามารถนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนในปีต่อไปให้มีความเหมาะสม และกระตุ้นให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้และบรรลุวัตถุประสงค์ของกระบวนวิชา

นิยามศัพท์เฉพาะ

กระบวนวิชาบูรณาการบริหารเภสัชกรรม หมายถึง กระบวนวิชาบูรณาการบริหารเภสัชกรรม (462501) ตามหลักสูตรเภสัชศาสตรบัณฑิต พ.ศ. 2550⁽¹⁾ ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ซึ่งเปิดสอนในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2551

นักศึกษา หมายถึง นักศึกษาเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ที่ลงทะเบียนเรียนกระบวนวิชาบูรณาการบริหารเภสัชกรรม ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2551

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรม

งานวิจัยในชั้นเรียนนี้ คณะผู้วิจัยได้จัดทำขึ้นเพื่อต้องการใช้ข้อมูลย้อนกลับจากนักศึกษา ซึ่งเป็นผู้เรียนกลุ่มแรกของกระบวนการวิชานี้ในการปรับปรุงรูปแบบการจัดการเรียนการสอนในปีต่อไปให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรงและเกิดทัศนคติที่ดีต่อการทำงานในชุมชนและได้มีโอกาสฝึกปฏิบัติในการบูรณาการความรู้ทางเภสัชศาสตร์ทุกสาขาเพื่อให้บริการทางวิชาชีพแก่ประชาชน ดังนั้นการดำเนินงานวิจัยและการวางแผนจัดการกระบวนการวิชาจึงมีแนวทางในการทบทวนวรรณกรรมดังต่อไปนี้

1. แนวทางการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542
2. ความหมายของการวิจัยในชั้นเรียน
3. รูปแบบการจัดการเรียนการสอนกระบวนการบูรณาการบริหารเภสัชกรรม

1. แนวทางการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542⁽²⁾ นั้น มีนโยบายและแนวทางในการพัฒนาการศึกษาของไทย โดยมีสาระหลักกำหนดให้ครูผู้สอนได้มีการทำวิจัยและให้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนการสอน โดยให้สถานศึกษาพัฒนาและส่งเสริมการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา ร่วมกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในห้องเรียน ครูอาจารย์ผู้สอนจะต้องใช้เทคนิค สื่อการสอนที่หลากหลาย และจัดให้สอดคล้องกับความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละคน โดยจะต้องให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง

ในหมวด 4 ของแนวทางการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้ระบุมาตราต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาดังต่อไปนี้

มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ

มาตรา 23 การจัดการศึกษา ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษาในเรื่องต่อไปนี้

(1) ความรู้เรื่องเกี่ยวกับตนเอง และความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม ได้แก่ ครอบครัว ชุมชน ชาติ และสังคมโลก รวมถึงความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ความเป็นมาของสังคมไทยและระบบการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

(2) ความรู้และทักษะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์เรื่องการจัดการ การบำรุงรักษาและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลยั่งยืน

(3) ความรู้เกี่ยวกับศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทย และการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา

(4) ความรู้ และทักษะด้านคณิตศาสตร์ และด้านภาษา เน้นการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง

(5) ความรู้ และทักษะในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข

มาตรา 24 การจัดการกระบวนการเรียนรู้ ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการดังต่อไปนี้

(1) จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

(2) ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา

(3) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็นทำ เป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง

(4) จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา

(5) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียนและอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ

(6) จัดการเรียนรู้อให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

มาตรา 25 รัฐต้องส่งเสริมการดำเนินงานและการจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบได้แก่ ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศูนย์การศึกษาและนันทนาการ แหล่งข้อมูล และแหล่งการเรียนรู้ อื่นอย่างพอเพียงและมีประสิทธิภาพ

มาตรา 26 ให้สถานศึกษาจัดการประเมินผู้เรียนโดยพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรมและการทดสอบควบคู่ไปใน กระบวนการเรียนการสอนตามความเหมาะสมของแต่ละระดับและรูปแบบการศึกษา

ให้สถานศึกษาใช้วิธีการที่หลากหลายในการจัดสรรโอกาสการเข้าศึกษาต่อ และให้นำผล การประเมินผู้เรียนตามวรรคหนึ่งมาใช้ประกอบการพิจารณาด้วย

มาตรา 27 ให้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้น พื้นฐานเพื่อความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ การดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพ ตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อ

ให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีหน้าที่ทำสาระของหลักสูตรตามวัตถุประสงค์ในวรรคหนึ่งใน ส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อ เป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

มาตรา 28 หลักสูตรการศึกษาระดับต่าง ๆ รวมทั้งหลักสูตรการศึกษาสำหรับบุคคลตาม มาตรา 10 วรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่ ต้องมีลักษณะหลากหลาย ทั้งนี้ ให้จัดตามความ เหมาะสมของแต่ละระดับโดยมุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลให้เหมาะสมแก่วัยและศักยภาพ สาระของหลักสูตร ทั้งที่เป็นวิชาการ และวิชาชีพ ต้องมุ่งพัฒนาคนให้มีความสมดุล ทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงาม และความรับผิดชอบต่อสังคม

สำหรับหลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษา นอกจากคุณลักษณะในวรรคหนึ่งและวรรค สองแล้วยังมีความมุ่งหมายเฉพาะที่จะพัฒนาวิชาการ วิชาชีพขั้นสูงและการค้นคว้า วิจัยเพื่อพัฒนา องค์ความรู้และพัฒนาสังคม

มาตรา 29 ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบัน สังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนโดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมี การจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและ วิทยาการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ รวมทั้งหาวิธีการ สนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์พัฒนาระหว่างชุมชน

มาตรา 30 ให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งการ ส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา

สรุปสาระสำคัญในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติเน้นการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม ในกระบวนการเรียนการสอน มีโอกาสประยุกต์แนวคิด ทฤษฎีไปสู่การฝึกปฏิบัติจริง และการจัด กระบวนการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับความแตกต่างของผู้เรียนและจัดกิจกรรมให้ผู้เรียน ได้ เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ให้ผู้เรียนคิดเป็น และทำเป็นด้วยตัวเอง กระตุ้นให้ผู้เรียนรักการอ่าน

และมีความใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิดอย่างเป็นระบบ ฝึกทักษะในการจัดการกับปัญหา และแก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบ

ในส่วนของ การวางแผนและออกแบบกระบวนการวิชาที่ผู้สอนจึงได้ จัดรูปแบบและวิธีการสอน เพื่อให้การเรียนรู้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของกระบวนการวิชาและสอดคล้องกับแนวทางการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ปี2542

2. ความหมายของการวิจัยในชั้นเรียน⁽³⁻⁴⁾

การวิจัยเป็นกระบวนการหนึ่งที่จะทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ ซึ่งการวิจัยที่จะนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนหรือการพัฒนาผู้เรียนนั้นเรียกว่าการวิจัยในชั้นเรียน คำที่ใช้ในการวิจัยในชั้นเรียนมีหลายคำเช่น การวิจัยปฏิบัติการ การวิจัยในชั้นเรียน การวิจัยของครูและการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน การวิจัยข้างต้นนี้เป็นการวิจัยที่ทำโดยครูผู้สอนทั้งสิ้น โดยนักวิชาการได้ให้ความหมายของการวิจัยในชั้นเรียนไว้หลากหลายแต่สามารถสรุปได้ดังนี้ การวิจัยในชั้นเรียนหมายถึงกระบวนการที่ครูผู้สอนศึกษาและค้นคว้าเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนการสอนที่ตนรับผิดชอบ จุดเน้นของการวิจัยในชั้นเรียนคือ การแก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ ดังนั้นการวิจัยในชั้นเรียนจึงเป็นการศึกษาและวิจัยควบคู่กับการจัดการเรียนการสอนเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาการสอนของตนเองและเพื่อเผยแพร่ผลการวิจัยให้เกิดประโยชน์ต่อผู้อื่น

3. รูปแบบการจัดการเรียนการสอนกระบวนการวิชาการบริหารเภสัชกรรม (462501)

กระบวนการวิชาการบริหารเภสัชกรรมเปิดสอนเป็นกระบวนการวิชาบังคับแผน 2 สำหรับนักศึกษาเภสัชศาสตร์ ชั้นปีที่ 5 ที่เรียนสายวิชาบริหารเภสัชกรรม โดยเปิดสอนครั้งแรกในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2551 โดยมีนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนทั้งหมดจำนวน 83 คน โดยเป็นวิชาภาคปฏิบัติการ 2 เครดิต แบ่งการเรียนออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เรียนในวันจันทร์ เวลา 8.00 -11.00 น. และวันพุธ เวลา 8.00 -11.00 น.

ตอนที่ 2 เรียนวันอังคาร เวลา 11.00 -14.00 น. และวันพฤหัสบดี เวลา 14.00 – 17.00 น.

โดยมีผู้รับผิดชอบกระบวนการวิชา จำนวน 4 คนและมีอาจารย์ผู้ร่วมสอนอีก 6 คน

วัตถุประสงค์ของกระบวนการวิชา: เพื่อให้ นักศึกษา

นักศึกษาเกิดทัศนคติที่ดีต่อชุมชนและการทำงานชุมชน โดยสามารถบูรณาการความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ทางเภสัชศาสตร์ ในการให้บริการทางวิชาชีพแก่ผู้ป่วยและประชาชน โดยร่วมกับบุคลากรทางการแพทย์อื่น ๆ และชุมชน ในการวิเคราะห์ ค้นหา วางแผน แก้ไขหรือป้องกันปัญหาสาธารณสุขและปัญหาสุขภาพ โดยเฉพาะปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการใช้ในสภาวะการณปัจจุบันของชุมชน โดยยึดหลักของจริยธรรมและจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน

การประเมินผล

เนื่องจากเป็นกระบวนการวิชาปฏิบัติการณ์ที่นักศึกษาต้องลงพื้นที่จริงตลอดภาคการศึกษาดังนั้น การประเมินผลจึงเน้นการประเมินการเรียนรู้ระหว่างภาคการศึกษามากกว่าการให้คะแนนโดยการ จัดสอบข้อเขียนปลายภาคเรียน จึงแบ่งสัดส่วนการประเมินผลเป็น 80:20 และประเมินผลแบบอิง กลุ่ม โดยมีรูปแบบของกิจกรรมการเรียนรู้ดังต่อไปนี้

กิจกรรมการเรียนรู้

แบ่งนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนกระบวนการบริหารการบริการสุขภาพในภาคการศึกษา ที่ 1 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 83 คนออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 7-10 คน โดยแต่ละกลุ่มมีอาจารย์ที่ปรึกษา 1 คน เพื่อลงศึกษาชุมชนในพื้นที่ 3 แห่ง ได้แก่

1. ตำบลหนองหาร อำเภอสันทราย จำนวน 5 กลุ่ม
2. ตำบลสันทรายหลวง อำเภอสันทราย จำนวน 2 กลุ่ม
3. ตำบลชมพู อำเภอสารภี จำนวน 3 กลุ่ม

โดยมีการประชุมคณาจารย์เพื่อซักซ้อมความเข้าใจ ตลอดจนงานการลงพื้นที่ของคณาจารย์ ก่อนเปิดภาคการศึกษา เพื่อเตรียมพื้นที่และซักซ้อมความเข้าใจกับบุคลากรสาธารณสุข หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และชุมชน เพื่อให้เกิดความเข้าใจวัตถุประสงค์และแนวทางในการดำเนินกิจกรรมที่ ตรงกัน สำหรับนักศึกษานั้น ได้มีการปฐมนิเทศนักศึกษาและมอบหมายกิจกรรมที่นักศึกษาแต่ละ กลุ่มได้ลงมือปฏิบัติงานในชุมชน ซึ่งประกอบด้วย

กิจกรรมที่ 1 การวิเคราะห์กรณีศึกษา

เป็นการเตรียมนักศึกษาให้พร้อมสำหรับการปฏิบัติงานวิชาชีพในชุมชน โดยการสร้างความเข้าใจและทัศนคติที่ดีต่อการทำงานชุมชน โดยการอภิปราย ถกเถียง ร่วมกันในห้องเรียน โดยมีกรณีศึกษาที่เตรียมไว้เป็นประเด็นร่วม

กิจกรรมที่ 2 การเรียนรู้บริบทชุมชน ค้นหาปัญหา และขนาดปัญหา

นักศึกษาได้ลงพื้นที่จริง เพื่อเรียนรู้เกี่ยวกับบริบทชุมชน ทั้งบริบททางกายภาพ และบริบททางสังคมวัฒนธรรมของชุมชน โดยการออกไปพบปะพูดคุยกับประชาชน ผู้นำชุมชน กลุ่มต่างๆ ในชุมชน รวมถึงเจ้าหน้าที่สาธารณสุขและบุคลากรหน่วยงานต่างๆ ในชุมชน เพื่อค้นหาปัญหา ขนาดของปัญหา ตลอดจนทุนทางสังคมและศักยภาพของชุมชน เพื่อให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับชุมชน

กิจกรรมที่ 3 การวิเคราะห์ปัญหาชุมชนและวางแผนแก้ไขปัญหา

หลังจากนักศึกษาได้เรียนรู้บริบทของชุมชนได้ระยะหนึ่งแล้ว นักศึกษาแต่ละกลุ่มได้ ร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อเลือกประเด็นหรือปัญหาที่จะทำการศึกษา โดยกำหนดวัตถุประสงค์

กลุ่มเป้าหมาย วางแผนการทำงาน แล้วนำโครงการที่ได้ไปปรึกษากับชุมชนและอาจารย์ที่ปรึกษาประจำกลุ่ม และมีการนำเสนอในชั้นเรียนเพื่อให้คณาจารย์และเพื่อนนักศึกษาได้อภิปรายและเสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงโครงการ

กิจกรรมที่ 4 การดำเนินกิจกรรมหรือโครงการและการเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหา

หลังจากปรับปรุงโครงการตามข้อเสนอต่างๆ เพื่อให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น และสอดคล้องกับเงื่อนไขต่างๆแล้ว นักศึกษาจะลงพื้นที่เพื่อดำเนินกิจกรรมตามแผนงานที่ได้วางไว้ และหลังจากเสร็จสิ้นโครงการมีการประเมินผลการดำเนินโครงการ เพื่อเป็นแนวทางในพัฒนาโครงการต่อไป และมีการนำเสนอโครงการในชั้นเรียน เพื่อสรุปโครงการและอภิปรายเพื่อถอดบทเรียนในการดำเนินโครงการร่วมกับคณาจารย์และนักศึกษาอื่นๆ

กิจกรรมที่ 5 การจัดสอบรวมยอดปลายภาคการศึกษา

เพื่อประเมินผลการเรียนรู้ตลอดภาคการศึกษา โดยในการสอบรวบยอดนั้นนักศึกษาต้องใช้ข้อมูลจากโครงการหรือกิจกรรมของกลุ่มตนเองที่เรียนรู้ตั้งแต่การเข้าชุมชนใน กิจกรรมที่ 2-4 เป็นข้อมูลพื้นฐานในการวิเคราะห์และตอบคำถามตามประเด็นที่กำหนดให้

การประเมินผล

กระบวนวิชานี้ประเมินผลทั้งระหว่างการเรียนรู้และเมื่อสิ้นสุดภาคการศึกษา	โดย
ประกอบด้วยคะแนนในส่วนต่างๆ ดังนี้	
กิจกรรมที่ 1 การวิเคราะห์กรณีศึกษา	ร้อยละ 5
กิจกรรมที่ 2 การเรียนรู้บริบทชุมชน ค้นหาปัญหา และขนาดปัญหา	ร้อยละ 25
ประเมินโดยอาจารย์ประจำกลุ่ม และนักศึกษาภายในกลุ่ม	
ในด้านความร่วมมือของนักศึกษาในการออกชุมชน	ความ ร้อยละ 10
รับผิดชอบ การเตรียมตัวและวางแผนในการทำงาน	ความ
กระตือรือร้น ความเอาใจใส่ การมีส่วนร่วมในการเข้าชุมชน	
การนำเสนอผลการเรียนรู้ในกิจกรรมที่ 1	ร้อยละ 10
- คณาจารย์ (ร้อยละ 5)	
- การมีส่วนร่วมของนักศึกษาที่ฟัง (ร้อยละ 5)	
รายงานความก้าวหน้า	ร้อยละ 5
กิจกรรมที่ 3 การวิเคราะห์ปัญหาชุมชนและวางแผนแก้ไขปัญหา	ร้อยละ 25
การมีส่วนร่วมของนักศึกษา (อาจารย์ประจำกลุ่ม และนักศึกษา	ร้อยละ 10
เป็นผู้ประเมิน)	
ความรับผิดชอบ การเตรียมตัวและวางแผนในการทำงาน	ความ

	กระตือรือร้น ความเอาใจใส่ การมีส่วนร่วมในการเข้าชุมชน	
	การนำเสนอ	ร้อยละ 10
	- คณาจารย์ (ร้อยละ 5)	
	- การมีส่วนร่วมของนักศึกษาที่ฟัง (ร้อยละ 5)	
	รายงานความก้าวหน้า	ร้อยละ 5
กิจกรรมที่ 4	การดำเนินกิจกรรมหรือโครงการและการเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหา	ร้อยละ 25
	การมีส่วนร่วมของนักศึกษา (อาจารย์ประจำกลุ่ม และนักศึกษา)	ร้อยละ 10
	การนำเสนอ	ร้อยละ 10
	- คณาจารย์ (ร้อยละ 5)	
	- การมีส่วนร่วมของนักศึกษาที่ฟัง (ร้อยละ 5)	
	รายงานฉบับสมบูรณ์ (คณาจารย์ตรวจให้คะแนน 3 คน/ฉบับ)	ร้อยละ 5
กิจกรรมที่ 5	การจัดสอบรวมขอคปลาชภาคการศึกษา	ร้อยละ 20

ประเมินผล โดยการให้ลำดับชั้น A ถึง F โดยมีเกณฑ์การวัดผลดังนี้

คะแนนตั้งแต่ 80.0 คะแนนขึ้นไป	ลำดับชั้น	A
คะแนนตั้งแต่ 75.0 – 79.9	ลำดับชั้น	B+
คะแนนตั้งแต่ 70.0 – 74.9	ลำดับชั้น	B
คะแนนตั้งแต่ 65.0- 69.9	ลำดับชั้น	C+
คะแนนตั้งแต่ 60.0 – 64.9	ลำดับชั้น	C
คะแนนตั้งแต่ 55.0 -59.9	ลำดับชั้น	D+
คะแนนตั้งแต่ 50.0 – 54.9	ลำดับชั้น	D
คะแนนตั้งแต่ 49.9 คะแนนลงมา	ลำดับชั้น	F

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการวิจัย

รูปแบบการวิจัย

ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงพรรณนาโดยการสำรวจทัศนคติของนักศึกษาต่อการเรียนกระบวนวิชาบูรณาการบริหารเภสัชกรรม

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาเภสัชศาสตร์ ที่ลงทะเบียนเรียนกระบวนวิชาบูรณาการบริหารเภสัชกรรม ในภาคการศึกษาที่ 1/2551

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

แบบสอบถามทัศนคติของนักศึกษาจำนวน 40 ข้อ แบ่งเป็น 2 ตอน (ภาคผนวก 1)

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษา จำนวน 8 ข้อ

ตอนที่ 2 ทัศนคติที่มีต่อการเรียน จำนวน 32 ข้อ

ประกอบด้วย 5 ด้าน

1. เนื้อหาวิชาที่เรียน	จำนวน 7 ข้อ
2. ด้านการจัดการเรียนการสอน	7 ข้อ
3. ด้านอาจารย์ผู้สอนและผู้ประสานงานในพื้นที่	4 ข้อ
4. ด้านความพร้อมและการปรับตัวของนักศึกษา	5 ข้อ
5. ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากกระบวนวิชา	9 ข้อ

ใช้แบบเลือกตอบ 5 ตัวเลือก (Likert scale) คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย เฉยๆ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง โดยมีการแปลผลดังนี้

คะแนนเฉลี่ย ≥ 4.0	หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย 3.0-3.9	หมายถึง เห็นด้วยมาก
คะแนนเฉลี่ย 2.0-2.9	หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 1.0-1.9	หมายถึง เห็นด้วยน้อย
คะแนนเฉลี่ย ≤ 1.0	หมายถึง เห็นด้วยน้อยมาก

ขั้นตอนการวิจัย

1. พัฒนาแบบสอบถามวัดทัศนคติ
2. ทดสอบความตรง (content validity) โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 คน
3. ปรับปรุงแบบสอบถามที่สร้างขึ้น ตามข้อมูลที่ได้รับในขั้นตอน 2
4. นำแบบสอบถามที่ได้ไปวัดทัศนคติของนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในวันที่นักศึกษาสอบ
รวมยอดในช่วงปลายภาคการศึกษา ซึ่งจะทำให้ได้ข้อมูลของนักศึกษาครบทุกคน
5. วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ ด้วยสถิติเชิงพรรณนา, t-test, ANOVA

คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยนี้นำเสนอผลการวิจัยออกเป็น 2 ส่วนดังนี้คือ

1. ข้อมูลทั่วไปของนักเรียน
2. ทักษะคิดต่อกระบวนการวิชา

1. ข้อมูลทั่วไปของนักเรียน

จากการสำรวจนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนกระบวนการบริหารจัดการเกษตรกรรม (462501) ในภาคการศึกษาที่ 1/2551 และตอบแบบสอบถาม จำนวน 81 ราย คิดเป็นร้อยละ (97.6) จากจำนวนนักศึกษาที่ลงทะเบียนทั้งหมด 83 คน โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 80.2) มีอายุเฉลี่ย±ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 22.6 ± 0.6 ปีคาและมารดาที่มีอาชีพรับราชการมากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 42.0 และร้อยละ 40.7 ตามลำดับ เกือบร้อยละ 90 ของนักศึกษามีบิดาและมารดาอยู่ร่วมกัน แสดงรายละเอียดในตาราง 1

ตาราง 1 ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา

ตัวแปร	จำนวน (ร้อยละ) (n=81)
เพศ	
หญิง	65 (80.2)
ชาย	16 (19.8)
อายุ (ปี) (ค่าเฉลี่ย±ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน)	22.6 ± 0.6
อาชีพบิดา	
รับราชการ	34 (42.0)
ธุรกิจส่วนตัว	12 (14.8)
ค้าขาย	9 (11.1)
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	8 (9.9)
รับจ้าง	7 (8.6)
พนักงานบริษัทเอกชน	4 (4.9)
เกษตรกรกรรม	3 (3.7)
อื่นๆ ¹	4 (4.9)

ตาราง 1 ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา (ต่อ)

ตัวแปร	จำนวน (ร้อยละ) (n=81)
อาชีพมารดา	
รับราชการ	33 (40.7)
ค้าขาย	11 (13.6)
ธุรกิจส่วนตัว	7 (8.6)
รับจ้าง	6 (7.4)
พนักงานบริษัทเอกชน	3 (3.7)
เกษตรกรกรรม	3 (3.7)
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	2 (2.5)
อื่นๆ ²	16 (19.8)
สถานภาพสมรสของบิดามารดา	
อยู่ร่วมกัน	72 (88.9)
บิดาเสียชีวิต	3 (3.7)
หย่าร้างกัน	3 (3.7)
แยกกันอยู่	2 (2.5)
มารดาเสียชีวิต	1 (1.2)

¹ อื่นๆ ได้แก่ เลี้ยงชีพิต พ่อบ้าน ข้าราชการบ้านานาญ

² อื่นๆ ได้แก่ ลูกจ้าง แม่บ้าน

จากข้อมูลแหล่งฝึกงานที่เฉพาะทางของนักศึกษา พบว่า นักศึกษาเลือกฝึกงานที่ การตลาด ยา โรงพยาบาลทั่วไป หรือร้านยา ในสัดส่วนที่เท่ากัน คือ ร้อยละ 34.6 โดยนักศึกษาเลือกไปฝึกงาน โรงพยาบาลเอกชนน้อยที่สุด เท่ากับ ร้อยละ 2.5 นักศึกษาเลือกแนวทางประกอบอาชีพเมื่อสำเร็จ การศึกษา 3 อันดับแรก คือ เป็นเภสัชกร โรงพยาบาลทั่วไปมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 32.1 รองลงมา คือ เภสัชกรการตลาด (ร้อยละ 30.9) และเภสัชกรร้านยา (21.0) โดยนักศึกษามีความสนใจศึกษาต่อ หลังจบการศึกษาระดับปริญญาตรี เพียงร้อยละ 8.6 เท่านั้น ในกระบวนวิชาเลือกทางบริหารเภสัช กิจจำนวน 3 วิชา พบว่า นักศึกษาเคยเรียนวิชาการบริหารงานเภสัชกรรม โรงพยาบาล (462542) ก่อนที่จะมาเรียนวิชาบูรณาการการบริหารเภสัชกรรม มากที่สุด เท่ากับ ร้อยละ 29.6

ตาราง 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการเรียนของนักศึกษา

ตัวแปร	จำนวน (ร้อยละ) (n=81)
แหล่งฝึกงานกึ่งเฉพาะทาง ในปี 5 เทอม 2 (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	
การตลาด	28 (34.6)
โรงพยาบาลทั่วไป	28 (34.6)
ร้านยา	28 (34.6)
โรงพยาบาลชุมชน	5 (6.2)
โรงพยาบาลเอกชน	2 (2.5)
อื่นๆ ¹	15 (18.5)
แนวทางประกอบอาชีพเมื่อสำเร็จการศึกษา (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	
เภสัชกรโรงพยาบาลทั่วไป	26 (32.1)
เภสัชกรการตลาด	25 (30.9)
เภสัชกรร้านยา	17 (21.0)
เภสัชกรโรงพยาบาลชุมชน	13 (16.0)
เภสัชกรโรงพยาบาลเอกชน	8 (9.9)
ศึกษาต่อ	7 (8.6)
อื่นๆ ²	6 (7.4)
ผ่านกระบวนการวิชาการคุ้มครองผู้บริโภคด้านสาธารณสุข (462531)	
ไม่เคย	67 (82.7)
เคย	5 (6.2)
ผ่านกระบวนการวิชาการแก้ไขปัญหาและการส่งเสริมสุขภาพชุมชน (462532)	
ไม่เคย	66 (81.5)
เคย	9 (11.1)
ผ่านกระบวนการวิชาการบริหารงานเภสัชกรรมโรงพยาบาล (462542)	
ไม่เคย	53 (65.4)
เคย	24 (29.6)

¹ อื่นๆ ได้แก่ ศูนย์เภสัชสนเทศ ฝึกงานต่างประเทศ วิจัย² อื่นๆ ได้แก่ นักแสดง ธุรกิจ วิจัย ไม่น่าใจ

2. ข้อมูลทัศนคติต่อกระบวนวิชา

ผลการสำรวจทัศนคติที่มีต่อกระบวนวิชาบูรณาการบริหารเภสัชกรรม พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่มีทัศนคติค่อนข้างดีต่อกระบวนวิชานี้ โดยใน 32 ข้อคำถาม มี 14 ข้อ ที่นักศึกษามีคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 4.0 ขึ้นไป มี 13 ข้อ มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในช่วง 3.0-3.9 และที่เหลืออีก 5 ข้อ มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในช่วง 2.0-2.9 เมื่อแยกพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากกระบวนวิชาเป็นด้านที่นักศึกษามีทัศนคติเชิงบวกดีมากที่สุดเมื่อเทียบกับด้านอื่นๆ ซึ่งจาก 9 ข้อคำถาม มี 7 ข้อ ที่มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในช่วง 4.0 ขึ้นไป และที่เหลืออีก 2 ข้อ มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในช่วง 3.0-3.9 ส่วนด้านที่นักศึกษามีทัศนคติเชิงบวกน้อยที่สุดคือ ด้านความพร้อมและการปรับตัวของนักศึกษา พบว่า จาก 5 ข้อคำถาม มี 3 ข้อ ที่มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในช่วง 3.0-3.9 และที่เหลืออีก 2 ข้อ มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในช่วง 2.0-2.9 ข้อคำถามที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด เท่ากับ 2.1 มีจำนวน 3 ข้อคำถาม คือ ข้อ 7 (ด้านเนื้อหาวิชาที่เรียน) “เนื้อหาวิชาที่เรียนเหมาะสมกับเวลา” ข้อ 11 (ด้านการจัดการเรียนการสอน) “ปริมาณกิจกรรมที่มอบหมายให้นักศึกษามีความเหมาะสม” และข้อ 22 (ด้านความคิดเห็นของนักศึกษา) “นักศึกษามีเวลาเพียงพอในการทำกิจกรรมการเรียนการสอนที่ได้รับ” ส่วนข้อคำถามที่มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด คือ ข้อ 14 (ด้านการจัดการเรียนการสอน) “กิจกรรมการเรียนการสอนเสริมสร้างให้นักศึกษาได้ทำงานร่วมกันเป็นทีม” แสดงรายละเอียดในตาราง 3-8

ตาราง 3 ทัศนคติของนักศึกษาต่อการเรียนกระบวนวิชาบูรณาการบริหารเภสัชกรรมในด้านต่างๆ

ข้อคำถาม	คะแนนเฉลี่ย± ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
1. ด้านเนื้อหาวิชาที่เรียน	24.7±3.9
2. ด้านการจัดการเรียนการสอน	24.9±3.6
3. ด้านอาจารย์ผู้สอนและผู้ประสานงานในพื้นที่	15.5±2.6
4. ด้านความพร้อมและการปรับตัวของนักศึกษา	14.9±3.4
5. ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากกระบวนวิชา	36.6±4.1
รวมทั้งหมด	116.6±13.7

ตารางที่ 4 ทศนคติของนักศึกษาด้านเนื้อหาวิชาที่เรียน

ข้อความ	คะแนนเฉลี่ย± ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน
1. วัตถุประสงค์ของกระบวนวิชาเข้าใจง่าย	3.1±0.9
2. เนื้อหาวิชาที่เรียนทั้งหมดของกระบวนวิชาสามารถนำไปใช้ประโยชน์ต่อการประกอบวิชาชีพได้	4.0±0.7
3. เนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอนทั้งหมดของกระบวนวิชาส่งเสริมให้มีแนวทางการทำงานในชุมชนได้	4.3±0.7
4. การจัดลำดับเนื้อหาวิชามีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกัน	3.4±0.9
5. เนื้อหาวิชาที่เรียนและกิจกรรมทั้งหมดมีความน่าสนใจ	3.5±0.9
6. เนื้อหาวิชาที่เรียนและกิจกรรมทั้งหมดมีการปลูกฝังด้านคุณธรรม จริยธรรม หรือ จรรยาบรรณที่สามารถนำไปใช้ในการทำงานต่อไป	4.3±0.8
7. เนื้อหาวิชาที่เรียนเหมาะสมกับเวลา	2.1±0.9
รวมด้านเนื้อหาวิชาที่เรียน	24.7±3.9

ตารางที่ 5 ทศนคติของนักศึกษาด้านการจัดการเรียนการสอน

8. กิจกรรมการเรียนการสอนช่วยส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม	3.8±0.9
9. กิจกรรมการเรียนการสอนสอดคล้องกับระดับสติปัญญาและความสามารถของนักศึกษา	3.9±0.6
10. กิจกรรมการเรียนการสอนที่ได้รับสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของกระบวนวิชา	3.5±0.9
11. ปริมาณกิจกรรมที่มอบหมายให้นักศึกษามีความเหมาะสม	2.1±0.9
12. ช่วงเวลาเรียนมีความเหมาะสม	2.5±0.9
13. กิจกรรมการเรียนการสอนเสริมสร้างให้นักศึกษารู้จักคิดและแก้ปัญหาได้	4.4±0.7
14. กิจกรรมการเรียนการสอนเสริมสร้างให้นักศึกษาได้ทำงานร่วมกันเป็นทีม	4.7±0.6
รวมด้านการจัดการเรียนการสอน	24.9±3.6

ตารางที่ 6 ด้านอาจารย์ผู้สอนและผู้ประสานงานในพื้นที่

15.อาจารย์ได้แจ้งวัตถุประสงค์ กิจกรรมการเรียนการสอน การวัดผลให้นักศึกษาทราบ	3.4±0.9
16.อาจารย์เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้เข้าพบ และซักถามปัญหาต่างๆ ตลอดการเรียนการสอน	4.0±0.9
17.อาจารย์ได้ให้คำแนะนำหรือช่วยนักศึกษาแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสม	3.9±0.9
18.ผู้ประสานงานพื้นที่ให้ความช่วยเหลือในการทำกิจกรรมของนักศึกษา	4.2±0.8
รวมด้านอาจารย์ผู้สอนและผู้ประสานงานในพื้นที่	15.5±2.6

ตารางที่ 7 ด้านความพร้อมและการปรับตัวของนักศึกษา

19.นักศึกษามีความพร้อมทั้งด้านร่างกายและจิตใจ	3.4±0.9
20.นักศึกษามีความชอบในการออกชุมชน	3.3±1.0
21.นักศึกษามีทักษะในการออกชุมชนอย่างเพียงพอ	2.9±1.0
22.นักศึกษามีเวลาเพียงพอในการทำกิจกรรมการเรียนการสอนที่ได้รับ	2.1±0.8
23.นักศึกษาสามารถปรับตัวเข้ากับวิธีการเรียนการสอนของกระบวนวิชา	3.3±1.0
รวมด้านความคิดเห็นของนักศึกษา	14.9±3.4

ตารางที่ 8 ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากกระบวนวิชา

24.นักศึกษาได้รับประโยชน์อย่างมากจากการเรียนกระบวนวิชานี้	3.9±0.8
25.นักศึกษาสามารถวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดจากการใช้ยาและปัญหาสุขภาพในชุมชน	3.9±0.6
26.นักศึกษาสามารถทำงานร่วมกับชุมชนและบุคลากรทางการแพทย์อื่นๆ ได้ดี	4.0±0.6
27.นักศึกษานำความรู้ทางบริบาลเภสัชกรรมไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อผู้อื่น	4.1±0.6
28.นักศึกษาระดับถึงยอมรับความรับผิดชอบที่เภสัชกรพึงมีต่อชุมชนและสังคม	4.2±0.7
29.กระบวนวิชานี้เสริมสร้างคุณลักษณะที่ดีของการเป็นเภสัชกรให้แก่นักศึกษา	4.2±0.7
30.นักศึกษาเข้าใจความสำคัญ ของเครือข่ายต่างๆในการทำงานในชุมชน	4.1±0.6
31.นักศึกษาเข้าใจเป้าหมายของการดูแลสุขภาพของประชาชนและผู้ป่วยในชุมชน	4.1±0.5
32.นักศึกษาเข้าใจบทบาทของสหสาขาวิชาชีพในการดูแลสุขภาพผู้ป่วย	4.1±0.6
รวมด้านประโยชน์ที่ได้รับจากกระบวนวิชา	36.6±4.1

จากการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลทั่วไปและข้อมูลเกี่ยวกับการเรียนของนักศึกษา กับทัศนคติต่อกระบวนการวิชา พบว่า มีเพียง 2 ตัวแปร ได้แก่ การเลือกเป็นเภสัชกร โรงพยาบาลชุมชนเป็นแนวทางประกอบอาชีพเมื่อสำเร็จการศึกษา และการมีประสบการณ์เรียนในกระบวนการบริหารงานเภสัชกรรม โรงพยาบาล (462542) มีผลต่อทัศนคติต่อกระบวนการวิชาของนักศึกษา ดังนี้คือ การเลือกเป็นเภสัชกร โรงพยาบาลชุมชนมีผลให้นักศึกษามีทัศนคติเชิงบวกลดลงในด้านอาจารย์ผู้สอนและผู้ประสานงานในพื้นที่เมื่อเทียบกับการไม่เลือกเป็นเภสัชกร ($p=0.018$) และการผ่านกระบวนการบริหารงานเภสัชกรรม โรงพยาบาลมีผลลดทัศนคติเชิงบวกใน 4 ด้านคือ ด้านเนื้อหาวิชาที่เรียน การจัดการเรียนการสอน ความคิดเห็นของนักศึกษา ประโยชน์ที่ได้รับจากกระบวนการวิชา เมื่อเทียบกับนักศึกษาที่ไม่ได้ผ่านกระบวนการวิชาดังกล่าว ด้วย p-value เท่ากับ 0.001, 0.012, 0.035, 0.010 ตามลำดับ

คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

บทที่ 5

อภิปรายและสรุปผลการศึกษา

นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนกระบวนวิชาบูรณาการบริบาลเภสัชกรรม ในภาคการศึกษาที่ 1/2551 มีจำนวนทั้งสิ้น 83 คน มีผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 81 คน (คิดเป็นร้อยละ 97.6) พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 80.2) ทั้งนี้เนื่องจาก นักศึกษาที่เลือกเรียนคณะเภสัชศาสตร์ในปัจจุบันส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ผู้ปกครอง (บิดา/มารดา) ของนักศึกษาเกือบครึ่งหนึ่ง มีอาชีพรับราชการ

ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่า นักศึกษาวางแผนเลือกแหล่งฝึกงานกึ่งเฉพาะทาง ซึ่งจะฝึกงานในภาคการศึกษาที่ 2/2551 โดยนักศึกษาเลือกด้านการตลาด ยา โรงพยาบาลทั่วไป และร้านยา ในสัดส่วนเท่ากัน เท่ากับ ร้อยละ 34.6 ในขณะที่นักศึกษาเลือกฝึกที่โรงพยาบาลชุมชนน้อยมากเพียงร้อยละ 6.2 เท่านั้น ซึ่งผลสอดคล้องกับข้อคำถามเกี่ยวกับแนวทางประกอบอาชีพของนักศึกษาเมื่อสำเร็จการศึกษา โดยนักศึกษาวางแผนเป็นเภสัชกรโรงพยาบาลทั่วไปมากที่สุด (ร้อยละ 32.1) รองลงมาคือ เภสัชกรการตลาด (ร้อยละ 30.9) เภสัชกรร้านยา (ร้อยละ 21.0) ในขณะที่มีเพียงร้อยละ 16.0 วางแผนที่จะเป็นเภสัชกรโรงพยาบาลชุมชน

แม้ว่าสำหรับนักศึกษาแผน 2 (บริบาลเภสัชกรรม) จะมีกระบวนวิชาเลือก 3 กระบวนวิชาที่เกี่ยวข้องกับการออกชุมชน ได้แก่ การคุ้มครองผู้บริโภคด้านสาธารณสุข การแก้ไขปัญหาและการส่งเสริมสุขภาพชุมชน การบริหารงานเภสัชกรรมโรงพยาบาล ซึ่งถ้านักศึกษาได้ผ่านกระบวนวิชาดังกล่าว นักศึกษาน่าจะมีความเข้าใจ และสามารถบูรณาการองค์ความรู้ด้านต่างๆทางเภสัชศาสตร์รวมทั้งงานคุ้มครองผู้บริโภค สำหรับการทำงานในชุมชนได้อย่างเหมาะสม แต่พบว่า มีนักศึกษาเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่ได้มีโอกาสเรียนในกระบวนวิชาดังกล่าวข้างต้น

ดังนั้นกระบวนวิชานี้ จึงเป็นกระบวนวิชาบังคับกับกระบวนวิชาเดียวซึ่งนักศึกษาเภสัชศาสตร์ที่เลือกเรียนแผน 2 ทุกคนจะได้เรียนและฝึกปฏิบัติงานจริงในชุมชน ซึ่งอาจจะมีผลต่อทัศนคติในการทำงานและกระทบต่อการเลือกแหล่งฝึกงานกึ่งเฉพาะทาง รวมทั้งแนวทางการประกอบอาชีพในอนาคตของนักศึกษาด้วย

จากการสอบถามทัศนคติของนักศึกษาต่อการเรียนกระบวนวิชาบูรณาการบริบาลเภสัชกรรม พบว่านักศึกษามีทัศนคติเชิงบวกต่อการเรียนกระบวนวิชาบูรณาการบริบาลเภสัชกรรม โดยเฉพาะในด้านเนื้อหาวิชา โดยทัศนคติด้านประโยชน์ที่ได้รับจากกระบวนวิชา เป็นด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ทั้งนี้เนื่องจากมีจำนวนข้อที่นักศึกษาคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 4 ขึ้นไป ถึง 7 ข้อ จากข้อคำถามในด้านนี้ทั้งหมด 9 ข้อ และที่เหลืออีก 2 ข้อ มีคะแนนเฉลี่ยถึง 3.9 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกระบวนวิชานี้เปิดโอกาสอย่างเต็มที่ให้นักศึกษาได้ทำงานเป็นที่อย่างเต็มที่ ตั้งแต่ขั้นตอนการประสานงานกับพื้นที่ การประชุมวางแผนงานทุกขั้นตอนด้วยตนเอง การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า การ

ปฏิบัติตามแผนงานที่วางไว้ด้วยตนเองภายใต้การดูแลให้คำปรึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ประสานงานในพื้นที่ นักศึกษาได้มีโอกาสสัมผัสกับกลุ่มเป้าหมาย เช่น ผู้ป่วยโรคเรื้อรัง ผู้สูงอายุ กลุ่มเยาวชน กลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุข องค์กรส่วนท้องถิ่น บุคลากรสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในพื้นที่ เป็นต้น นอกจากนี้อาจารย์ได้เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้คิดกิจกรรมอย่างเป็นอิสระ ภายใต้ขอบเขตที่เหมาะสมของกระบวนการวิชา เวลา และงบประมาณที่ได้รับ ทั้งหมดนี้ได้หล่อหลอมเสริมสร้างประสบการณ์ชีวิตให้แก่นักศึกษาอย่างแท้จริง มิใช่เป็นแค่การเรียนรู้จากกรณีศึกษาในห้องเรียน ทำให้นักศึกษาได้เห็นประโยชน์จากกระบวนการวิชานี้

นักศึกษามีทัศนคติเชิงบวกน้อยในประเด็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการกระบวนการวิชา โดยเฉพาะ 3 ประเด็นที่ได้คะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด เท่ากับ 2.1 ได้แก่ ข้อคำถามข้อ 7 เนื้อหาวิชาที่เรียนเหมาะสมกับเวลา ข้อคำถามที่ 11 ปริมาณกิจกรรมที่มอบหมายให้นักศึกษามีความเหมาะสม และข้อคำถามที่ 22 นักศึกษามีเวลาเพียงพอในการทำกิจกรรมการเรียนการสอนที่ได้รับ

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดตารางเรียนยังไม่เอื้ออำนวยต่อการลงพื้นที่อย่างแท้จริง จะเห็นว่ากระบวนการวิชานี้เป็นปฏิบัติการจำนวน 2 หน่วยกิต และมีนักศึกษาอยู่ 2 ตอน ซึ่งแต่ละตอนจะมีเวลา 6 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ แยกเป็น 3 ชั่วโมงต่อครั้ง ซึ่งไม่เหมาะสมกับการออกชุมชนที่จำเป็นต้องใช้เวลายาวนานและต่อเนื่อง นอกจากนี้ช่วงเวลาที่คณะเภสัชศาสตร์จัดให้ เช่น 11.00-14.00 น. หรือ 8.00-11.00 น. ก็ไม่เหมาะสมเนื่องจากเป็นเวลาพักกลางวันของเจ้าหน้าที่ และชาวบ้านในชุมชน ซึ่งไม่เหมาะสำหรับการจัดทำกิจกรรมในช่วงเวลาดังกล่าว นอกจากนี้ยังมีนักศึกษบางกลุ่มที่มีการเรียนนอกคณะเภสัชศาสตร์ (โรงพยาบาลนครพิงค์) ในตอนเช้าเวลา 7.00-10.00 น. และมาเรียนกระบวนการวิชานี้ต่อในช่วงเวลา 11.00-14.00 น. ซึ่งนักศึกษาต้องเดินทางกลับมาคณะเภสัชศาสตร์และเดินทางต่อไปยังพื้นที่ที่ได้รับมอบหมายให้ทำกิจกรรมซึ่งอยู่ห่างไกลออกไปค่อนข้างมาก ทำให้เสียเวลาในการเดินทาง

และนักศึกษาก็คะแนนเฉลี่ยในข้อ 11 “ปริมาณกิจกรรมที่มอบหมายให้นักศึกษามีความเหมาะสม” น้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะคณาจารย์ผู้สอนตั้งความคาดหวังต่อกิจกรรมที่นักศึกษาทำค่อนข้างสูง เช่น กิจกรรมที่ควรมีความยั่งยืน และชุมชนควรมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม ทำให้นักศึกษาต้องทุ่มเท อุทิศเวลาให้กับการทำกิจกรรมในกระบวนการวิชานี้มาก และยังต้องใช้เวลานานนอกเหนือจากเวลาเรียน เพื่อที่จะสามารถดำเนินกิจกรรมได้ตามเป้าหมายที่คณาจารย์ผู้สอนได้กำหนดไว้ ที่เป็นเช่นนี้น่าจะเป็นเพราะคณาจารย์ผู้สอนพยายามจัดกระบวนการวิชาให้เป็นไปตามหลักสูตรคณะเภสัชศาสตร์ปี พ.ศ. 2550 และตอบใจตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

นอกจากนี้ทัศนคติต่อการบริหารจัดการกระบวนการวิชาดังกล่าวอาจเนื่องจากการที่เป็นการจัดการเรียนการสอนกระบวนการวิชานี้เป็นครั้งแรก ทำให้การประสานงานและการบริหารจัดการยังไม่เรียบร้อย ขาดความชัดเจน ประกอบกับนักศึกษาไม่ได้รับการเตรียมความพร้อมในการออกชุมชนอย่างเป็นระบบ ส่งผลให้นักศึกษามีทักษะหรือความพร้อมในการออกชุมชนในระดับที่ไม่สูงมาก

ส่งผลต่อความมั่นใจในการปฏิบัติงานและทำให้ต้องใช้เวลาในการปฏิบัติงานมากขึ้นด้วย ซึ่งปัญหาดังกล่าวส่งผลทำให้เกิดความชุกขลักในการเรียนการสอนและการออกพื้นที่ของนักศึกษา

ประกอบกับคณาจารย์ผู้สอนก็ยังขาดประสบการณ์การทำงานในชุมชนอย่างแท้จริง เนื่องจากคณาจารย์ผู้สอนมาจากหลากหลายความเชี่ยวชาญและอาจยังขาดทักษะในการปฏิบัติงานชุมชน

และโดยธรรมชาติของกระบวนวิชาที่มุ่งเน้นการปฏิบัติงานวิชาชีพในชุมชน ซึ่งมีความหลากหลาย และมีลักษณะที่เป็นพลวัต ดังนั้นทั้งคณาจารย์และนักศึกษาจึงต้องมีการปรับตัวและแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าตามสภาพการณ์และบริบทของชุมชนที่เปลี่ยนแปลงไป ดังนั้นระบบบริหารจัดการและคณะ ควรจะมีระบบการสนับสนุนที่มีความยืดหยุ่นสูงเพื่อรองรับการจัดการเรียนการสอนในลักษณะนี้ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการที่จะฝึกทักษะและบูรณาการความรู้ทางวิชาชีพในการให้บริการแก่ประชาชนและชุมชนอย่างแท้จริง

กล่าวโดยสรุป นักศึกษามีทัศนคติที่ดีต่อกระบวนวิชาบูรณาการบริหารเภสัชกรรม โดยเฉพาะในด้านการได้รู้จักทำงานเป็นทีม รู้จักคิดและแก้ปัญหา เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานวิชาชีพในชุมชน และเป็นการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ ตลอดจนทำให้นักศึกษาระหนักถึงความรับผิดชอบของเภสัชกรที่พึงมีต่อชุมชนและสังคม โดยนำความรู้ทางบริหารเภสัชกรรมไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชน โดยการทำงานร่วมกับสหสาขาวิชาชีพ แต่ในด้านการบริหารจัดการกระบวนวิชายังคงมีประเด็นที่จะต้องมีการปรับปรุงต่อไป โดยเฉพาะในด้านระยะเวลาและช่วงเวลาในการเรียน และปริมาณงานมอบหมายที่เหมาะสม

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการเตรียมความพร้อมทั้งคณาจารย์ที่ร่วมสอน ให้เข้าใจชุมชนและลักษณะเฉพาะของการปฏิบัติงานในชุมชนซึ่งอาจมีธรรมชาติที่แตกต่างจากการปฏิบัติงานวิชาชีพเภสัชกรรมในหอผู้ป่วยหรือในสถานประกอบวิชาชีพอื่นๆ เพื่อให้มีความเข้าใจที่ตรงกัน

2. ควรมีการเตรียมความพร้อมสำหรับนักศึกษาก่อนการลงพื้นที่เพื่อการทำงานชุมชน โดยอาจนำเครื่องมือ 7 ชิ้น มาเป็นแนวทางเบื้องต้นในการศึกษาชุมชนให้แก่นักศึกษา

3. คณะควรมีระบบที่รองรับการจัดการเรียนการสอนในลักษณะนี้ ซึ่งมีลักษณะเฉพาะแตกต่างจากการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนหรือห้องปฏิบัติการของคณะ เพราะมีพลวัตสูง จะต้องมีการปฏิบัติที่ยืดหยุ่นตามบริบทของสังคมและชุมชนอย่างเหมาะสม

การนำไปใช้ประโยชน์

จากผลการสำรวจทัศนคติของนักศึกษาต่อกระบวนการบริหารการบริการที่ได้ในครั้งนี้ ทางคณาจารย์ผู้สอนได้นำมาปรับปรุงการเรียนการสอนของกระบวนการวิชานี้ในปีการศึกษา 2552 ในสองลักษณะคือ

1. จัดทำโครงการเตรียมความพร้อมของคณาจารย์ผู้สอนในการทำความเข้าใจ เทคนิคการทำงานในชุมชน แนวทางการปรับการเรียนการสอนเกี่ยวกับชุมชนที่เหมาะสม จากผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ตรง ได้แก่ ทีมคณาจารย์จากภาควิชาพันธุกรรมชุมชน คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และคุณนเรศ สงเคราะห์สุข นักพัฒนาชุมชน

2. การประชุมทีมคณาจารย์ผู้รับผิดชอบกระบวนการวิชาและคณาจารย์ผู้ร่วมสอน ตลอดจนคณาจารย์ที่สนใจ เพื่อสรุปกระบวนการวิชาและพิจารณาปรับปรุงกระบวนการวิชา โดยได้วางแผนร่วมกันในการปรับปรุงกระบวนการวิชานี้ในปีการศึกษา 2552 ดังนี้

2.1. ปรับตารางเรียนให้เหมาะสม โดยนักศึกษาแต่ละตอนจะลงพื้นที่อย่างต่อเนื่องตลอดทั้งวัน (6 ชั่วโมง) ตั้งแต่ 10.00-17.00 น. สัปดาห์ละหนึ่งครั้ง

2.2. ปรับกิจกรรมในช่วงเตรียมความพร้อมของนักศึกษา เพื่อสร้างแรงจูงใจ และเสริมทักษะในการลงพื้นที่ อย่างเพียงพอ โดยเพิ่มเติมเนื้อหาในการเรียนเครื่องมือ 7 ชิ้นในการศึกษาชุมชน เพื่อเป็นแนวทางเบื้องต้นในการศึกษาชุมชนแก่นักศึกษา

2.3. ปรับรูปแบบของกิจกรรม รวมทั้งปริมาณงานมอบหมายให้เหมาะสมกับเวลาของนักศึกษาและเวลาของกระบวนการวิชา

2.4. ปรับทัศนคติของอาจารย์ โดยเฉพาะการให้ข้อเสนอแนะในช่วงนักศึกษา นำเสนอผลงานแต่ละขั้นตอน ให้เป็นไปอย่างสร้างสรรค์ และฝึกคิด วิเคราะห์อย่างเป็นระบบเชิงบวก

2.5. ปรับเกณฑ์การให้คะแนน โดยให้นำน้ำหนักคะแนนจากนักศึกษาเพิ่มมากขึ้น

2.6. จัดหาแหล่งงบประมาณสนับสนุนกิจกรรมของนักศึกษา หรือการจัดการกระบวนการวิชาอย่างพอเพียง

เอกสารอ้างอิง

1. หลักสูตรเภสัชศาสตรบัณฑิต. คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. พ.ศ. 2550.
2. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542.
3. อุทุมพร จามรมาน. การเขียนโครงการวิจัย. กรุงเทพฯ: ฟีนนี่พับลิชชิ่ง ;2533.
4. สำอาง สีหาพงษ์. การวิจัยในชั้นเรียน.วารสารวิชาการ.2544; 4 (9):62.

คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ภาคผนวก

คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่